

V domu je pestro, a tudi za hudiča!

Bruno F. Fras

Z življenjem je mogoče narediti še kaj, četudi si že v letih

Zadnja leta so mi moči močno pošle. Čutim, da je tudi srce oslabilo. Tudi z mojim spominom ni nekaj v redu. Kako naprej? Naj se še naprej matram v prevelikem stanovanju? Nima smisla, sem si rekel, in se preselil v dom starejših. A tu je vse tako čudno.

Včeraj je bila nedelja, moja prva v domu. A lahko rečem, da je bil včerajšnji dan za naš dom vrhunski: en zlomljen ud, tudi ena kap in nekdo se je skoraj zadušil s piškotkom. Rešilec je tulil in se vozil gor in dol, kar trikrat v enem popoldnevu. Nabralo se je toliko snovi za klepet ob kavi in čaju, da je človek vsemu temu komaj sledil. Čeprav med žrtvami ni bilo mojih dobrih znancev, smo bili spet kruto soočeni z dejstvi, da staro drevo ne potrebuje viharja, da pade. Že prva močnejša sapica, na primer v obliki piškota, je lahko usodna. Vsi tukaj bi morali živeti, kot da je to naš zadnji dan. Ali res? Ne vem, ali se lahko strinjam s tem. A opažam, da dragocene poslednje dneve in ure zapravljamo za razne brezzveznosti.

Kolegica Minka je po tolikšnem prometu z rešilci šla vprašat, ali zabava zvečer s srečelovom in plesom vseeno bo. Za tiste, ki še ples zmorejo, seveda.

"Ni treba, da bi živi trpeli zaradi mrtvih," je mrtvo hladno izjavila. Človek bi ji kar zaželel, da jo med plesom ali srečelovom zadene kap, si zlomi kolk in se zadavi s ...

Ah, briga me vse to! Zdaj bom šel na kavo k stari prijateljici Moniki in jo bom za nocoj povabil na večerjo. Sem že rezerviral v kar spodobni restavraciji v središču mesta. Monika je povabila z veseljem sprejela. Celó nališpala se je: malo rdečila na ustnice in malo na lička. Priznam, da sem se tudi sam pred odhodom še enkrat oprhal in zamenjal spodnjice. Slednje ne brez razloga ali potrate. Naslednjič moram urologa izrecno vprašati, ali je še kako drugače mogoče zaustaviti puščanje pipe ali pa se bom moral sprijazniti s pleniciami. Ni še tako dolgo, ko sem mislil, da so plenice spodnja meja dostojanstva, ampak sem od takrat te meje nekoliko razširil.

Ob šestih zvečer sva se z busom zapeljala do restavracije, kjer sva okusno večerjala; skoraj za tretjino mesečne pokojnine. Monika se je počutila polaskano in je uživala. Račun sem v celoti smel poravnati samo pod pogojem, da mi to ne bo prešlo v navado. "Te navade si niti ne morem privoščiti," sem ji po pravici odvrnil. A je bil dober občutek enkrat skočiti iz lastne kože. Nisem si mislil, da bo šlo tako zlahka. Gotovo je bila za to zaslužna tudi družba.

Nazaj sva se odpeljala s taksijem. Ob poslavljanju sem dobil poljub na obe lici, mislim, da tudi na čelo, a sem že pozabil. Kar malo vroče mi je postalo. Za božjo voljo, pri dvainosemdesetih! Sicer pa, zakaj pa ne?

Minilo je že nekaj dni, odkar sem svoje preveliko stanovanje zamenjal za dom in novo družino. Danes je četrtek. Razmišljam, koliko mi je za kolege starčke sploh mar. Vem, da so po značaju različni; da jih še preslabo poznam. Zakaj bi jih torej dražil in izzival usodo? Moj moto je: delati tako, da bo volk sit in ovca cela. Raje samo opazujem, kaj se dogaja okrog mene, in sklenil sem, da bom nekaj mesecev popisoval življenje v našem domu tu na Teznem. Kar tako - pa vendar moram paziti, kaj bom napisal, saj se lahko zgodi, da me še pred koncem leta pobere; gotovo bo to višja sila. Kdo pa ve, kdo vse bo bral moje zapiske in kakšno maščevanje bo sledilo ...

Ponedeljku je sledil vroč, soparen dan - da smo težko zdržali. Vročina je terjala svoj domski davek: v dveh dneh so kar trije umrli. Zdi se, da starčki to vročino, ki je za crknit, izkoristimo za spokojen odhod s tega sveta. Preprosto mirno zaspimo, obdani s toploto.

Morda bi kdo predlagal, da gasilci ob trajajočem vročinskem valu pridejo namakat te starostnike. Ne samo, da je jamranje o vročini postalo tako neznosno kot vročina sama, temveč je spet nekdo umrl, že četrti v sedmih dneh. In na srečo je spet doletelo nekoga,

ki sem ga le bežno poznal. Tako mi je pogreb prihranjen. Kdaj bom jaz na vrsti, ne vem. In nočem vedeti!

Zdaj sem že kar nekaj časa v domu. No, nekaj časa pomeni več kot dva tedna. Ne zgodi se vsak dan kaj pretresljivega, a včeraj je bilo spet pestro. Zavladala je silna panika, ker je gospod Viktor pobegnil z oddelka za dementne. Mlado, neizkušeno strežnico je prepričal, da sme ven brez spremstva, in gospod je ponosno odkorakal iz doma. O vsem tudi o sebi ima svoje predstave. Prepričan je, da je modre krvi in se predstavlja kot Viktor Hribernik (tak je njegov priimek) plemeniti. Pravi, da so bili njegovi predniki grofje. Zmešan je kot racak in še sladkorno ima. Morda še kaj, a ne vem.

Dobršen del osebja je moral na iskalno akcijo po soseski. Nekdo je direktorico vprašal, ali ne bi bilo treba obvestiti policije. "Ne, ni potrebe, zaenkrat za to ni nobenega razloga," je gospa odgovorila. Direktorica se negativne reklame boji kot hudič križa in umazanega perila za nobeno ceno ne bi prala v javnosti.

Kmalu za tem je vodja oddelka povedala, da so gospoda Viktorja našli. To je bila najverjetneje lažna novica za pomiritev ljudi in duhov, kajti izgubljenega kolega ni bilo na spregled. Naš kolega Štefan, ki je hudomušen in zvit možakar, je zadevo po svoje testiral in oddelčni sestri mimogrede omenil, da je Viktorja videl na avtobusnem postajališču. Dve minuti zatem sta proti postajališču krenila dva iz strokovnega osebja. Seveda je bilo jasno kot beli dan, za kaj gre.

Čez slabo uro je ena od sester povedala, da so gospoda našli. "A ni bil že nazaj?" je vprašala kolegica Nada. "Ja, ampak zdaj je zares prišel," se je zagovorilo vodji. Bila je vesela in oči so ji kar žarele.

Nekaj minut zatem so plemenitega Viktorja privedli skozi zadnji vhod. Bil je blaten od glave do pete. Povedal je, da je šel na lov in da je zašel v blato. Domišljija, ni kaj. Izkazalo se je, da je v bližnjem parku kot vreča padel v blato in se ni mogel več pobrati. Našel ga je nek sprehajalec s psom in obvestil policijo. Policista, ki sta ga pripeljala nazaj, sta bila več kot pol ure v pisarni uprave. Mi smo bili pozneje naprošeni, da pripetljaja v našem interesu ne obešamo na velik zvon. Le čigav interes je to, sem razmišljal.

Stari ljudje kar naprej vzdihujejo in stokajo. Včasih od napora ali bolečine, največkrat pa iz navade. Opravil sem majhno raziskavo. Pač moč navade, še iz službenih časov. Prvi v stokanju je kolega Karel, ki že tako ali tako ni ravno moj prijatelj. Ni važno, ali se spravlja na noge, si oblači suknjič ali plašč; ali poskuša kaj pobrati, četudi samo razbito skodelico čaja - vsakič zaječi, kot da gre čezenj valjar.

Ko sem postal pozoren na to, me je ječanje vse bolj živciralo. "Ne jezi se, samo čudi se," je večkrat rekla moja mama. Bil je nasvet za druge, kajti sama se je dostikrat jezila nad tem in onim. Pravzaprav upravičeno, saj je doživela veliko krivic. A to je druga zgodba.

Danes dopoldne sem zbral pogum in Karla vprašal, zakaj je tako zastokal, ko se je usedel.

"Kdo, jaz?" je presenečen odvrnil. Videti je bilo, da je bil odkrito presenečen. Potem ni pol ure niti pisnil, a se je počasi spet začelo. Kot da bi gledal ženski tenis. Pri vsakem udarcu zastokajo – a včasih niso. Se še spomnim tistih časov.

Zdaj imam težavo: gospoda Viktorja sem že kar zasovražil, ker slišim vsak njegov stokec. In ne samo njegovega, še od kopice drugih sostanovalcev. Najhuje pa je, da občasno tudi svojega. Kako se naj sploh tega rešim?

Naslednji dan je bil spet nekaj posebnega. Sonce je poskrbelo za klimo, ki je vredna vikanja. Kogar še noge kolikor toliko nosijo, je šel na sprehod, čeprav nekateri samo do klopce, nedaleč od vhoda. Štirje naši so na njej veselo kramljali o lepem vremenu in kaj vem, o čem še. Zadnje mesto na klopi je zasedel gospod, ki ga nisem poznal. Tudi gospa Štefka je hitela proti klopi, a ni bila dovolj hitra, da bi prehitela omenjenega gospoda.

Zaničljivo ga je pogledala: "Na naši klopi sedite, veste to!"
"Kot vidim, nikjer ne piše, da je vaša," je odvrnil neznani gospod in vzel v roke časopis.
"Tukaj vedno sedimo mi," so Štefko podprli sostanovalci.
"Hja, naslednje pol ure bom pa jaz," se ni dal neznanec.
Gospa Štefka je odšla po pomoč, vrnila se je z vratarjem doma.
"Poslušajte, ta klop spada k domu," je strogo poskusil vratar.
"Ta klopca stoji ob javni poti in pripada vsem," je dobil v odgovor.
Kot sem slišal, ni dosti manjkalo, da bi zapele pesti, a je nekdo le bil dovolj pameten, da je pretep preprečil.
Takšno je naše življenje tu v domu v mariborskem južnem predelu. Skoraj vsak dan je kaj novega in skoraj vselej tudi kaj vznemirljivega. A jaz najdem svoje zadovoljstvo, ko se lahko sprehodim med drevesi v bližnjem gozdu. Tega sem navajen, saj sem tudi blizu svojega stanovanja imel v bližini gozd, Piramido, Kalvarijo, Sv. Urban in druge hribe, ki se raztezajo po meni ljubemu Kozjaku. Koliko korakov in kilometrov sem tam prehodil. Bilo je neponovljivo. Tokrat je resnično tako ...